

Handläggare:
Eva Anderson

Verksamhetsberättelsen för 2008 för länshemslöjds-konsulenterna i Stockholms län

1 FÖRSLAG TILL BESLUT

Kulturnämnden föreslås besluta

att godkänna verksamhetsberättelsen för 2008 för länshemslöjds-konsulenterna i Stockholms län och inge den till Nämnden för Hemslöjdsfrågor.

2 UPPDRAGET

Varje år skall verksamhetsberättelse, verksamhetsredovisning och verksamhetsplan inges till Nämnden för Hemslöjdsfrågor (NFH). Kulturnämnden skall som huvudman för länshemslöjds-konsulenterna i Stockholms län godkänna verksamhetsberättelsen och verksamhetsplanen. I föreliggande ärende behandlas verksamhetsberättelsen för 2008.

Förutom att följa KN:s mål skall länshemslöjds-konsulenterna följa de riktlinjer som anges av NFH enligt följande:

- Prioriterade mål
- Internationellt och interkulturellt arbete
- Hemslöjdens material teknik och form
- Samarbete med föreningar
- Publik och målgruppsarbete
- Information och press
- Övrigt konsulentarbete

3 SAMMANFATTNING

Länshemslöjds-konsulenternas uppgift är att bevara den levande slöjdtraditionen i länet. Genom att driva projekt i hemslöjd för barn och unga, fortbildning för pedagoger och slöjdare, mångkulturprojekt, stödja slöjdare i deras produktion, dokumentera gammal slöjd och sprida kunskap om hemslöjdens tekniker

Bilaga

Verksamhetsberättelse

när konsulenterna unga och äldre. Inom den internationella slöjden inspireras grupper med ursprung i andra länder att bevara sina slöjdtraditioner. I Stockholms län bor 20 % av landets befolkning och storstaden omges av förorter, landsbygd, glesbygd och skärgård vilket gör att verksamheten anpassas efter dessa förutsättningar.

4 PRIORITERADE MÅL

NFH har under året haft följande mål:

- Målet är att tillvarata och stärka förnyelsen och utvecklingen av hemslöjdens materialkunskap, teknikkunskap, formspråk, tradition och kvalitet.
- Målet är att öka barns och ungdomars intresse för utövandet av olika slöjdtekniker
- Målet är att syfta fram hemslöjdens betydelse för hållbar utveckling och sysselsättning.

4.1 Särskilda projekt

Konsulenterna har fokuserat på följande: Slöjdcirkus mini - slöjd för barn i Husby följt av en pilotslöjdklubb, projektet, Den Virtuella Slöjd- och Virkestigen, Dokumentation av Nålbindning och samarbeten och slöjdmöten med internationella föreningar.

5 ÖVRIG KONSULENTVERKSAMHET

Under året har konsulenternas tjänster varit indelade enligt följande:

Verksamhetschef, textil slöjd 100 %. Ny verksamhetschef från 16 december

- Hård slöjd 100 %
- Hemslöjd för barn och ungdom 100 %
- Internationellslöjd 60 %
- Assistent 50 %

Länshemslöjdskonsulenterna är en efterfrågad resurs. Verksamheten omfattas av många projekt och konsumentupplysning. Nätverken är stora och det förekommer kontinuerliga kontakter med myndigheter och organisationer med intresse för hemslöjd.

TJÄNSTEUTLÅTANDE
2009-03-13

Diarienummer:
KUN 2009/94

Två gånger per år produceras informationsskriften Slöjdförfröjd i samarbete med förvaltningens informatörer. Den trycks i 4 000 exemplar per utgivningstillfälle. Pressinformation skickas till dagstidningar och månadstidningar.

Hans Ullström

**Verksamhetsberättelsen för 2008
för läns hemslöjds konsulenterna i Stockholms län**

Innehållsförteckning

Sammanfattning	5
Bakgrund	6
Prioriterade mål.....	6
Barn- och ungdom.....	7
Verkstan i Slöjdhuset	7
Slöjdklubben.....	7
Slöjdhuset	8
<i>Fortbildning för lärare och slöjdare i Slöjdhuset .....</i>	<i>8</i>
Samarbete Lhk – Stockholms universitet	8
Statistik för Slöjdhuset.....	9
Stipendier	10
Hård slöjd	10
Den Virtuella Slöjd- och Virkesstigen	10
Hårdslöjdskvällar	10
Internationellt och interkulturellt arbete.....	10
Mongoliet - filtlandet	10
Slöjdmöte med Vitryssland.....	11
Utställning Halmslöjd från Tjeckien	11
Fest och högtid från Polen	11
Dast kerdi kurdi- Textilier från kurdistan.....	11
Hemslöjdens material teknik och form	11
Dokumentation/inventering av nålbindning.....	11
UllMa-projektet.....	12
Mönstersticka från Irak	12
Återbruk.....	12
Slöjdarna.....	12
Slöjdmöten.....	12
Samarbete med föreningar	13
Föreningar	13
Information och press.....	14
Marknadsföring.....	14
Presskontakter.....	14
Övrig konsulentverksamhet	14
Övrigt	14
Statistik över invånarantal och antal barn	15

2009-03-26

Diarienummer:
KUN 2009/42

Jämförelse med några län.....	15
Barn 12-16 år	15
Slöjda	15
Miljöarbete	15
Slöjdarkivet.....	15
Egen kompetensutveckling	15
Personal	16
Budgetarbetet.....	16

2009-03-26

Diarienummer:
KUN 2009/42

Huvudman: Stockholms läns landsting, Kulturnämnden

Namn: Eva Anderson verksamhetschef, textil slöjd 100%
t.o.m. 15/12
Anna-Karin Jobs Arnberg verksamhetschef, textil
slöjd 100% f.o.m. 16/12
Peder Strådal, hård slöjd 100 %
Lotta Sone Åsell, hemslöjd för barn och ungdom
100%, sjukskriven 100 % med arbetsträning, hösten
sjukskriven 75%
Li Samuelsson, vikarie 15 augusti 2007, tills vidare
60%
Charlotte Hellsten Husman, internationell slöjd
60%

Befattning: Läns hemslöjds konsulenter (lhk), hemslöjds konsu-
lenter (hk)

Kansli: Marie Karlsryd från och med 15/8 50%

Postadress: Box 38 204, 100 64 Stockholm
Besöksadress: Kontor, Sabbatsbergsvägen 6, 113 21 Stockholm
Slöjdhuset, Sabbatsbergsvägen 7

Tjänstetelefon: 08-30 28 50 kansli och kurser
08-30 28 52 Slöjdhuset
08-30 28 60 textil slöjd
08-30 28 61 internationell slöjd
08-30 28 62 hård slöjd
08-30 62 61 hemslöjd för barn och ungdom

Telefax: 08 31 49 02

e-post lhk@kun.sll.se
eva.anderson@kun.sll.se
peder.stradal@kun.sll.se
lotta.sone.asell@kun.sll.se
li.samuelsson@kun.sll.se
charlotte.hellsten.husman@kun.sll.se
lhk@kun.sll.se

2009-03-26

Diarienummer:
KUN 2009/42

Konsulentverksamheten i Stockholms län 2008

Sammanfattning

Länshemslöjdskonsulenterna i Stockholms län lämnar här en redogörelse för konsulentverksamheten i länet 2008.

Intresset för hemslöjden som kulturform ökar för varje år. Konsulenterna samarbetar med sina specialområden och berikar på så sätt projekten. Hemslöjden har stor kulturhistorisk betydelse men också betydelse för hållbar utveckling och sysselsättning, dessutom ett ekologiskt och psykosocialt värde. Ungdomar möter hemslöjden och traditionen i aktiviteter i Slöjdhuset och vid andra tillfällen där slöjden är representerad. Slöjdhuset har blivit en central plats i länet där dessa behov kan tillgodoses. Studenter vid högskolor och andra utbildningar får sin utbildning i praktisk pedagogik och materiallära hos lkh i Slöjdhuset. Pedagoger och slöjdare söker sig till konsulenternas fortbildningsprogram för inspiration och för att fylla på sina kunskaper inom olika områden i slöjden. Många deltagare gör slöjden till en deltidssysselsättning efter några år.

2008 har varit ett år som inneburit förberedelser av kommande projekt, chefsbyte och nya medarbetare.

Slöjdhuset är ett kunskapscentrum och en plats att träffas och utveckla tankar och idéer omkring slöjden. All verksamhet i länet utgår från Slöjdhuset och fortbildningar förläggs till den inspirerande miljön.

I slöjdhuset har 796 personer deltagit i konsulenternas fortbildningsverksamhet och inspirationsdagar. Av besökarna var 64,4 % barn och ungdomar, resten är pedagoger, slöjdare och intresserad allmänhet. Deltagarna på samtliga aktiviteter, inklusive studieförbund och föreningar, i Slöjdhuset uppgick till 920 personer. De studieförbund som använder sig av Slöjdhuset är Medborgarskolan, Studieförbundet Vuxenskolan (SV) och Folkuniversitetet.

Det ökade intresset för hemslöjd i media och hos allmänheten har avspeglat sig i arbetsintensiteten på konsulentkontoret. Konsulentverksamheten är inledad i textil- och hård slöjd, hemslöjd för barn och ungdom samt internationell slöjd.

I länet bor 20 % av landets totala befolkning det vill säga 1 981 263 personer, varav 56 263 är barn och ungdomar i åldern 5-24 år och 400 553 personer är utlands födda. Antalet konsulenter står inte i proportion till folkmängden. Kultur nämnden har ansökt om ytterligare medel till konsulenttjänsterna.

Bakgrund

Hemslöjdsverksamheten i Stockholms län har en lång tradition där hemslöjden som näring ursprungligen gjorde att Landstinget initierade bildandet av Centralkommittén för slöjd 1867. Bakgrunden var att kvinnor bosatta på landsbygden skulle få utbildning i olika slöjdtekniker och genom slöjden kunna bidra till hushållets försörjning samtidigt som de kunde arbeta i hemmet. Hemslöjden kom i hög grad att bidra till att bevara slöjden/kulturarvet.

Interasset för hemslöjden har fortsatt att vara stort inom landstinget. Läns-hemslöjdskonsulenttjänsterna (lhk) inrättades 1968 då staten beslutade att bidra med medel till en konsulent med inriktning på textil slöjd i varje län. I Stockholms län anställdes den första lhk i mars 1970. Flera statliga utredningar har under åren lagts fram, bland annat SOU 79:77, som resulterade i att myndigheten Nämnden för Hemslöjdsfrågor (NFH) inrättades. Statliga bidrag till en lhk hård slöjd beslutades 1987. Stockholms läns landsting (SLL) bekostade dock en hårdslöjdstjänst redan 1985 och 1986 beslutade landstinget att inrätta en tjänst för internationell slöjd och bekostar som enda län i landet, denna tjänst. 1999 permanentades konsulenttjänsten i Hemslöjd för barn och ungdom. I barn- och ungdomsarbetet deltar alla konsulenter med sina specialiteter, detta berikar ungdomsslöjden.

Årligen godkänner Kulturnämnden Verksamhetsplanen och Verksamhetsberättelsen som skickas till NFH. Verksamhetsredovisningen som lämnas till NFH i januari ingår i Verksamhetsberättelsen. Sedan 1988 är Kulturnämnden huvudman för läns-hemslöjdskonsulenterna. Konsulentverksamheten följer de riktlinjer och mål som har fastställts av Kulturnämnden (KN) och NFH enligt följande:

- Att inom Stockholms län förmedla och väcka intresse för kvalificerad kunskap om hemslöjdens folkliga tradition och verksamhet.
- Att utveckla och ta tillvara kunskaper om hemslöjden som kulturarv genom materialkunskap, textilkunskap, formspråk och tradition, förnya bruksföremål inom hård-, textil och internationell slöjd.
- Att sprida kunskap och intresse för hemslöjd bland barn och ungdom.
- Att skapa möten mellan kulturer i syfte att genom slöjden sprida kunskap om det mångkulturella samhället.
- Att bedriva kunskapsutveckling av hög kvalitet och dokumentera hemslöjdens särart i syfte att öppna för forskning inom hemslöjdens område.
- Att stärka hemslöjden som näring.

Prioriterade mål

Inom ramen för KN:s och NFH:s prioriterade mål och med hemslöjdens utveckling i länet har 2008 års verksamhet fokuserat på följande:

2009-03-26

Diarienummer:
KUN 2009/42

- Barn och ungdom
- Fortbildning för lärare och slöjdare i Slöjdhuset
- Verkstan för ungdomar i Slöjdhuset
- Stärka den hårda slöjden
- Dokumentation av nålbindning
- Slöjden som näring, påbörjat
- Filtsymposium

Barn- och ungdom

Verkstan i Slöjdhuset

Verkstan i Slöjdhuset på onsdagskvällar vänder sig till ungdomar i åldern 13-25 år. Kvällen fungerar som Dropp in utan förhandsanmälningar och genomförs i samarbete med Högre Hemslöjdsutbildningen (Hhu), HV skola (Handarbetets Vänners skola) Under tre terminer ansvarar studenterna för programplanering, marknadsföring och medverkar som handledare. Uppdraget som handledare erbjuds studenterna eftersom arbetet med Verkstan ligger utanför skolan. Verkstan ger studenterna erfarenhet av att samarbeta med länslemslöjdskonsulenter, barn och ungdom och får en professionellt upplagd praktik. De lär sig vilket ansvar uppdraget innebär i förhållande till ungdomarna. Genom Hhu studenternas medverkan i Verkstan har Verkstans pedagogik kunnat spridas i landet.

En markant ökning har skett av antalet ungdomar som kommer till verkstan. Det kan bero på nya spännande teman och att Verkstan ofta finns med i DN:s På Stan och onsdagskalendarier.

Sportlovsslöjden och Kvar i stån för barn 10-13 år ingår numera i den löpande verksamheten.

Slöjdklubben

Husby gård kännetecknas av mång- och tvärkulturella särdrag där större delen av barnen är utlandsfödda eller har utlandsfödda föräldrar. Under en vecka kunde skolbarn i årskurs 4 besöka utställningen Slöjdcirkus Mini – slöjd för barn. Utställningen ramade in en öppen verkstad med pröva på verksamhet. En pilotslöjdklubb startade senare under hösten, ett samarbete med Svenska hemslöjdsföreningarnas riksförbund.

Flera Slöjdklubbar i länet har registrerat sig, några har kommit igång, andra har gjort ett uppehåll på grund av att för få barn har anmält sig.

2009-03-26

Diarienummer:
KUN 2009/42

Slöjdhuset

Slöjdhuset är navet i verksamheten och konsulenternas främsta resurs och ett fönster mot allmänheten. Det är ett kunskapscentrum för hemslöjd i hela länet och möjliggör ett stort utbud av fortbildningar och verksamhet för ungdomar. Det är en plats där miljön inspirerar till slöjd och slöjdarkivet finns tillgängligt för alla intresserade. Det centrala läget i Stockholm på Sabbatsberg med bra kommunikationer bidrar till att fortbildningar, föreläsningar, konferenser mm i första hand förläggs till Slöjdhuset. Många program sker i samarbete med studieförbund, föreningar och intresseorganisationer. Slöjdhuset finansieras delvis av hyresintäkter från dem som hyr verkstan, lärarfortbildningar och andra aktiviteter.

Slöjdhuset kräver ständigt underhåll, komplettering av inredning och maskiner. Det kräver också service och samordning med utbildningsledare och hyresgäster. Under 2008 har ett utökat miljö- och säkerhetsarbete utförts i Slöjdhuset och då i synnerhet i snickeriverksamheten.

Fortbildning för lärare och slöjdare i Slöjdhuset

Inom ramen för målet att bevara slöjdtekniker och bedriva kunskapsutveckling inom hemslöjdens område erbjuder Lhk ett stort antal fortbildningar och inspirationsdagar för lärare, slöjdare och ungdomar. Behovet av dessa utbildningar är stort, deltagarantalet i utbildningarna är beroende av antalet anmälningar och kompletteras därför med personer med stort intresse för hemslöjd. Många slöjdare har slöjden som deltidsnäring och använder konsulenternas fortbildningar som inspiration och fortbildning i produktutveckling och materialkunskap. Ett krav är att fortbildningarna skall vara ekonomiskt självbärande. Se statistiken sid 17–19.

Samarbete Lhk – Stockholms universitet

Kontakter togs med Institutionen för Etnologi och Institutionen för Didaktik och Pedagogik som ställde sig positiva till ett samarbete med Lhk. Ett förslag till en kurs där universitetet stod för en teoretisk del med examination och Lhk för praktisk slöjd som leder fram till reflektion, utarbetades. En ansökan skickades till Skolverket för deras upphandling till kurser inom "Läraryftet". Det visade sig att skolämnet Slöjd inte är med i "Läraryftet" till skillnad från i stort sett alla andra skolämnen inklusive Musik, Bild och Form med flera. Att så är fallet har efter påpekanden från Lhk uppmärksammats på Läraryftets ämnesråd för slöjd och bland Slöjdlärare själva som kontaktat Skolverket. Enligt Skolverket kan ämnet Slöjd i framtiden komma att rymmas inom ramen för Läraryftet eftersom så många lärare nu har efterfrågat detta. Arbetet med

2009-03-26

Diarienummer:
KUN 2009/42

att motivera nyttan med slöjd för barn och ungdom och som skolämne fortsätter.

Statistik för Slöjdhuset

Under 2008 planerades 53 kurser/fortbildningar varav 33 st, 62,5 %, genomfördes. Anledningen till inställda kurser var i de flesta fall på grund av för få anmälda deltagare.

Deltagare i utbildningsverksamheten uppgick till 796 personer, varav 64,4 % var barn och ungdom, en ökning bland barn och ungdom från 2007 med 22,4 %. Inom barn och ungdom var fördelningen 39 % pojkar och 61 % flickor, en ökning bland pojkarna med 9%, medan fördelningen på övriga verksamheter var 27,3 % män och 72,7 % kvinnor, även där en ökning bland män med 7,2% från 2007. Av inkomna utvärderingar kan man utläsa att 46,5 % av deltagarna, på kurser och fortbildningar för vuxna, är pedagoger och 10,2 % av deltagarna uppger att de är yrkesverksamma slöjdare på hel- eller deltid.

Verksamheten i Slöjdhuset har engagerat 56 pedagoger/kursledare, inklusive kursledare för inhyrda studieförbund och föreningar. Deltagarna på samtliga aktiviteter, inklusive studieförbund och föreningar, i Slöjdhuset uppgick till 920 personer. Under de aktiva delarna av de två terminerna, 38 veckor, var det i genomsnitt 80 personer i Slöjdhuset per vecka.

Studenterna vid Beckmans skola, åk 1 textil och mode, Vilundaskolans yrkesvävarutbildning, Studenter på Uppsala universitet institutionen för hushållsvetenskap, vävutbildningarna på HVs skola får sin undervisning i materiallära ull och lin i Slöjdhuset och i Linodlarföreningens verkstad på Fransåker. Verkstan är belägen på Hushållningssällskapets gård, Odensala socken i Sigtuna kommun. Högre hemslöjdsutbildningen på HV-skola har haft teknikutbildningar i Slöjdhuset vid tre tillfällen.

Årligen avlägger yrkesväverskor mästar- och gesällprov. Lhk utsågs som kontrollant under vävningen av ett gesällprov och lämnade rapport till SHR och granskningsnämnden för Gesäll och Mästarbrev.

De studenter som söker praktikplats i Stockholms län brukar beredas möjlighet att följa konsulentarbetet veckovis. Under året har konsulenterna haft två praktikanter.

2009-03-26

Diarienummer:
KUN 2009/42

Stipendier

Ungdomar i Stockholms län kan söka stipendier från Eidem-stiftelsen. Stipendierna delas ut till dem som utbildar sig i gamla traditionella hantverksyrken. Lhk textil slöjd kan i stiftelsens styrelse bevaka att många duktiga ungdomar får bidrag till sin utbildning.

Hård slöjd

Den Virtuella Slöjd- och Virkesstigen

Projektet Den Virtuella Slöjd- och Virkesstigen (DVSV) bedrivs på tvärvetenskaplig grund i samarbete mellan Sveriges hemslöjds konsulenter inom hård slöjd och KMM-programmet (Knowledge Management system in Museums). KMM är en sammanslutning av museer, universitet och företag inom IT/museiområdet och ägdes till och med februari 2007 av Uppsala universitet. Från och med mars 2007 ägs projektet av Luleå tekniska universitet. KMM-projektet har ett 15-års perspektiv. 2008 var sex läns museer anslutna till programmet, där ibland Stockholms läns museum.

Projektet DVSV har byggt en webbplats, Slöjden i skogen, för målgruppen ungdomar i åldern 13-25 år samt de vuxna och pedagoger som möter ungdomarna i olika typer av slöjdverksamhet. Den Virtuella Slöjd och Virkesstigen, www.slojdeniskogen.se, där information om tekniker, verktyg, material, steg-för-steg-beskrivningar mm finns att hitta har krävt uppdateringar, fler beskrivningar och fotografier under året. Projektgruppen har sammanträtt vid fem olika tillfällen.

Hårdslöjdskvällar

Under året har slöjdarna träffats i 8 workshops med olika teman såsom täljda figurer, luffarslöjd och materialinformation mm. Hårdslöjdskvällarna är till för att slöjdarna skall inspireras till nytänkande och att träffas och byta erfarenheter. Hårdslöjdskvällarna har lockat fler deltagare för varje träff, dock med en tydlig nedgång i slutet av året. Den nybildade svarvföreningen i länet har använt hårdslöjdskvällarna till mötestillfällen.

Internationellt och interkulturellt arbete

Mongoliet - filtlandet

Filtlandet kom till Sverige under hösten. I Jakobsbergs konsthall visades en utställning av mongoliska filttraditioner i samband med utställningen arrangerades ett tvådagars seminarium med 75 filtintresserade deltagare från hela landet. Fem mongoliska filtkonstnärer var inbjudna att föreläsa och undervisa

2009-03-26

Diarienummer:
KUN 2009/42

i mongoliska filttraditioner och specialiteter, såsom piskning av ull, tovnings-tekniker, sömnad av mattor, broderi, spånad med slända och olika snoddar. I programmet ingick också en Idébytarkväll för deltagarna och andra intresserade av filt.

Initiativtagare och huvudarrangör filtextpert Gunilla Paetau Sjöberg Bålsta Länshemslöjdskonsulenterna var medarrangörer tillsammans med Jakobsbergs Konsthall, ABF Norra Storstockholm. Genomförs med bidrag från Svenska institutet och ABF.

Slöjdmöte med Vitryssland

En inspirationsdag för att öka kunskaperna om-och förmedla traditionell halmflätning från Vitryssland. En av målsättningarna var att jämföra de vitryska teknikerna med det traditionellt svenska sättet att fläta halm. De vitryska brudkronorna i halm visats också. I samarbete med Vitryska föreningen.

Utställning Halmslöjd från Tjeckien

En grupp halmintresserade träffades i Slöjdhuset för att lära sig tjeckiska slöjdtraditioner av en kunnig slöjdare från Tjeckien. På Tjeckiska centrat visades samtidigt en utställning med halmslöjd om julens traditioner.

Fest och högtid från Polen

I samarbete med Cepelia, den polska hemslöjdsorganisationen och Polska Piastowie anordnades en inspirationsdag i Polska traditioner att tillverka pappersblommor till fest och högtid.

Dast kerdi kurdi- Textilier från kurdistan

Inför år 2009 förbereds en utställning som kommer att visas på två ställen i Stockholms län. Den speglar folkdräkter från olika delar av Kurdistan samt textilier i form av vävda väskor i olika mattekniker samt broderade huvudbonader för män och kvinnor. I samarbete med Irakiska ambassaden, kurdiska föreningen Bro, Södertälje kulturhus samt Sigtuna museer.

Hemslöjdens material teknik och form

Dokumentation/inventering av nålbindning

Traditionen att "söma" vantar är en gammal tradition framförallt i Sorunda socken men också i resten av länet. Uppropet om inventeringen har upprepats

2009-03-26

Diarienummer:
KUN 2009/42

vid ett par tillfällen framförallt i Roslagen där svarsfrekvensen varit låg. Vid slutet av 2008 hade 107 olika plagg lämnats in, främst vantar. Resultatet/redovisningen av inventeringen har under året sammanställts i en publikation som kommer ut i början av 2009.

UllMa-projektet

Projektet avslutades under hösten. En rapport och utvärdering kommer att sammanställas av konsulenterna i de fem län som ingått i projektet. En av länets yrkesväverskor fick uppdraget att väva sittdynor till Slöjdhuset. Dynorna formgavs av Petra de Verdier, formgivare till mattan Knuten blå.

Mönstersticka från Irak

Att sticka "skor" är en tradition som förmedlades av kvinnorna i byarna i Irak. En insamling av flera par "skor" gjordes för att se vilken mångfald av mönster och sticktekniker som finns. En kurs för stickintresserade personer genomfördes för att förmedla denna typ av kunskap. Att sticka dessa skor är en kunskap som inte förut har funnits nedskriven.

Återbruk

Inom den hårda slöjden och inom barn- och ungdomsverksamheten har det arbetats med återbruksslöjd. Till största delen med plåtburkar och aluminiumburkar. En stor efterfrågan bland lärare och pedagoger om fortbildningar inom återbruksslöjd har under året varit markant.

Slöjdarna

Verksamhetens bredd gör att många arbetsuppgifter går i varandra på ett positivt sätt. Nätverket mellan konsulenter, slöjdare, lärare och ungdom behöver ständigt förnyas.

Träffar med slöjdare förekommer ofta för genomgång och råd om deras slöjd. Under året har konsulenterna påbörjat planeringen av ett projekt Slöjden som näring.

Slöjdmöten

Olika träffar med slöjdare från Kurdistan, Vitryssland, Polen, Slovakien, Finland, Kina, Thailand, Tanners orientaliska mattor.

2009-03-26

Diarienummer:
KUN 2009/42

Samarbete med föreningar

Föreningar

I Stockholms län finns många slöjdföreningar med olika inriktning såsom stickning, lin, handvävning, svarvning, smide, trädgård, kulturföreningar med flera. I Stockholms län finns ca 150 olika mångkulturella organisationer och föreningar som vi arbetar med i olika sammanhang

Samarbeten med studieförbunden Medborgarskolan, Folkuniversitetet, Studieförbundet och Vuxenskolan har skett med bland annat snickerikurser i Slöjdhuset.

Stockholms läns hemslöjdsförening har prioriterats och samarbetet har omfattat: Slöjdklubbarna och länsanknutna kurser.

Linodlarföreningen Fransåker anordnar varje år en linrötningstävling för att öka kunskapen om linrötning. Rötningen är en svår men vital del i linberedningen. Varje deltagare får 1 kg linhalm från samma odling därefter sker rötningen individuellt varefter linet bereds anonymt. Tävlingen syftar till att bevara kunskapen om att få fram högkvalitativt lin.

PUBLIK- OCH MÅLGRUPPSARBETE

VÄV08

Inför vävmässan VÄV08 gjordes en inventering av vävstugor i länet. Det finns nu en nationell hemsida där alla vävintresserade kan leta efter en vävstuga i sin hemtrakt. SHR gjorde också ett upprop om vävbeskrivningar till hemsidan Hemslojden.org där Stockholms län bidrog med en vävsedel till en puff i ryakvalitet och ett informationsblad om Skötsel och vård av linne.

Bland utställningarna på VÄV08 sammanställdes en mindre utställning om Skötsel och vård av linne och Ryor. Många intresserade sökte sig till visningarna/demonstrationerna. En bussresa till mässan ordnades av lhk, där 50 personer deltog.

Vasaparkens dag

På Nationaldagen firades Vasaparkens dag med publikdragande artister på scen och vita tält med företagare/aktörer med säte i stadsdelen. I Hemslojds-konsulenternas tält bjöds besökare att tillverka lönnbladskronor vuxna och barn tillsammans. Information gavs om Hemslojds-konsulenternas verksamhet och Slöjdförfröjd delades ut.

2009-03-26

Diarienummer:
KUN 2009/42

Öppet hus i Slöjdhuset

I samband med Sinnens Trädgårds julmarknad hölls Öppet hus i Slöjdhuset. Då gavs tillfälle att presentera Slöjdklubben och tala Hemslöjd med förbipasserande besökare. Trots en mycket regnig och mörk eftermiddag hittade ett 60-tal personer fram till Slöjdhuset.

Information och press

Marknadsföring

Marknadsföringen av verksamheten sker genom informationshäftet Slöjdfröjd. Slöjdfröjd sammanställs och distribueras två gånger per år. Texter och material utarbetas gemensamt och det redaktionella arbetet alternerar mellan konsulenterna. Upplagan trycks i 4 000 ex per termin. Distributionen sker mer och mer digitalt. Ett stort antal häften delas ut vid utställningar och mässor av olika intressegrupper, det är en god hjälp i spridningen av vad som händer inom slöjdområdet. Kulturförvaltningens informatörer samarbetar med konsulenterna om kommunikationsplanen och utarbetandet av Slöjdfröjd.

Presskontakter

Till marknadsföringen av Verkstan på onsdagskvällarna utformas informationsblad/flyers, som distribueras till skolor och ungdomar. Rikspressen inför ofta aktiviteterna i På Stan och kalendariet, information finns också med på KU:s hemsida och i nyhetsbrevet. Alla pressklipp som kommer till kontorets kännedom arkiveras. Under året har 22 notiser funnits i rikspressen och 7 artiklar i olika storlek.

Övrig konsulentverksamhet

Övrigt

Efterfrågan på länshemslöjdskonsulenternas kompetens ökar. Konsulenterna har årligen kontakter med myndigheter, museer, organisationer av olika slag. Beroende på länets struktur är kontakterna vissa år mer intensiva än andra år beroende på planerad verksamhet.

Stockholms län är ett befolkningstätt län med c:a 20% av landets totala befolkning och är det mest tätbefolkade länet i landet. Lhk kan därför inte åta sig alla de uppdrag som efterfrågas. Trots folkmängden finns endast 2 konsulenter som är delfinansierade med statliga medel. Statistiken nedan visar befolkningens mängd i ett urval län och regioner. Det visar också att man borde se över bidragsfördelningen. Kulturnämnden har under året sökt extra medel från Nämnden för Hemslöjdsfrågor.

2009-03-26

Diarienummer:
KUN 2009/42**Statistik över invånarantal och antal barn****Jämförelse med några län**

Län	Total befolkning	Utlandsfödda	Antal lhk
Stockholms län	1 981 263	400 553	2
Västra Götaland	1 558 130	218 709	6
Skåne	1 214 758	204 863	4
Uppsala län	327 188	41 300	2
Södermanland	267 524	36 655	2

Barn 12-16 år

Län	5-14 år	15-24 år
Stockholm	18 560	37 703
Va Götal.	11 134	25 247
Skåne	11 666	25 708
Uppsala	2 228	5 081
Södermanl	2235	3 951

Slöjda

Under året har registerprogrammet Slöjda byggts upp och börjat tas i bruk. Programmet består av fyra huvudfunktioner; slöjdarregister, kursbokningar, uthyrning av slöjdhuset och fakturering. Programmet är kopplat till Kulturnämndens ekonomiavdelning.

Miljöarbete

Konsulentverksamheten följer Stockholms läns landstings miljöpolicy.

Slöjdarkivet

Under hösten påbörjades ett projekt att dokumentera och registrera slöjdarkivet. Arkivet kommer att vara en del av "Hemslöjdens samlingar" Stockholms läns hemslöjdsförenings arkiv under egen rubrik. Samarbetet gör att man kan få en helhetsbild av slöjden i länet.

Egen kompetensutveckling

Konsulenterna deltar i NFH:s konsulentkonferens, deltar i KN:s fortbildningsprogram och föreläsningar .

2009-03-26

Diarienummer:
KUN 2009/42**Uppdrag:**

- Eidem-stiftelsen, EA ordf.
- Stockholms läns dräktråd EA och CHH, vilande
- Linodlarföreningen Fransåker i Stockholms län, EA adjungerad
- Jury i linrötningstävlingen, EA
- Kontrollant av gesällprov EA
- Valberedningen Svensk Hemslöjd CHH
- Riksgruppen Den virtuella skogs- och virkesstigen PS
- Utställningsnätverket PS vilande

Personal

I mitten av december tillträdde en ny verksamhetsledare med textil inriktning. För att hitta rätt person gjordes under året en genomgång av konsulentverksamheten av en fristående konsult.

En av konsulenterna har under 2007 varit sjukskriven på grund av utbrändhet och varit ersatt vikarier. Man kan konstatera att det kommer att ta lång tid med rehabiliteringen. En vikarie har upprätthållit tjänsten på deltid medan konsumenten börjat tjänstgöra 25%. Konsulenttjänster är inte lämpliga som deltidstjänster då mängden arbetsuppgifter och varierande arbetstider gör det svårt att komplettera med ett annat arbete av försörjningsskäl. Konsulentgruppen har i övrigt få sjukdagar. I augusti anställdes en ny assistent på halvid.

Vid genomgång av Verksamhetsplanen kan man konstatera att den till stora delar följts men att vissa planerade aktiviteter skjutits på framtiden; såsom Ung08 i augusti och Ungkulturdagarna anordnade av Riksteatern i Botkyrka på grund av personalsituationen. Kommunprojekten har inte blivit så stora som planerat. En planerad utställning och monumental knyppling och smide har skjutits upp beroende på de inblandade slöjdarna. Man kan konstatera att det finns många och stora möjligheter att utveckla hemslöjden i länet och att alla i konsulentgruppen är tidsoptimister.

Budgetarbetet

Budgetarbetet sker gemensamt med kulturförvaltningens övriga verksamheter. Behov inom länslemslöjds-konsulenterna prövas mot andra behov. Förvaltningschefen lägger fram ett samlat budgetförslag för hela kulturförvaltningen som fastställs av kulturnämnden.

Planeringen av verksamheten sker i flera steg dels med ett par års framförhållning inför stora nationella projekt, länsprojekt med ett till ett och ett halvt års

2009-03-26

Diarienummer:
KUN 2009/42

framförhållning när det gäller fortbildningar mm. Slöjdförädlingsproduktionsvis.

Karin Ekdahl,
kulturnämndens ordförande

Kulturnämnden

Bilaga
2009-03-26Diarienummer:
KUN 2009/42**Press**

Länspress

Storlek	Antal	Antal bilder
notiser – mindre än liten artikel	22 st	
liten artikel – 1/8 av fullformat, ¼ av tabloid		
mellanstor artikel – ¼ fullformat, ½ av tabloid	1	2
stor artikel – större än mellanstor	1	2

Annan press

Storlek	Antal	Antal bilder
notiser – mindre än liten artikel		
liten artikel – 1/8 av fullformat, ¼ av tabloid	1	1
mellanstor artikel – ¼ fullformat, ½ av tabloid	1	2
stor artikel – större än mellanstor	2	20

Radio och tv Antal

Radio-inslag	
Tv-inslag	

Barn- och ungdomsverksamhet 2008

	Antal utbildning- ar, klubbar, utst. etc	Antal deltagare/besökare:	
		vux- na/pedagoger	barn/ungdom
Slöjdklubbshandledarutbildning- ar			
Slöjdklubbar vårterminen	2	2	12
Slöjdklubbar höstterminen	3	3	19
Slöjdcirkus Mini Husby	1 vecka	10	72
Övriga aktivite- ter/projekt/insatser:			
Slöjdstund	8 tillfällen	22	158
Kvar i stan	4 dagar	4	13
Sportlovsslöjd	3 dagar		10
Pilotslöjdklubb i Husby Verkstan i Slöjdhuset	1 22 tillfällen	1 50	6 240
	Antal totalt:	82	530

2009-03-26

Diarienummer:
KUN 2009/42
Utställningsverksamhet 2008

OBS! Slöjdcirkus Mini redovisas under Barn- och ungdomsverksamhet

Deltagit i:	Utställningens namn:	Datum för utställningen:	Antal besök (om möjligt):
<i>Utställningar producerade i samarbete med eller av andra</i>			
Internationella utställningar:	Deltagit i VÄV 08 Mongoliet filtlandet	11-13/9 18/10-23/11	tusentals
Riksomfattande utställningar o vandringsutställningar:			
Utställningar i samarbete med andra län:			
<i>Egenproducerade utställningar i länet</i>			
Större länsutställningar:			
Mindre länsutställningar:	Nålbindning i Stockholms län Redovisning av nålbindningsinventeringen	3-7/9	300
Vandringsutställningar i länet:			
Kommunutställningar:	Roslagsmusets textilutställning	9/2- 30/11	
Antal totalt:			

2009-03-26

Diarienummer:
KUN 2009/42

Kursverksamhet 2008

OBS! Handledarutbildningar för Slöjdklubbshandledare redovisas under Barn- och ungdomsverksamhet.

Kurstyp:	Ämne	Antal timmar	Antal deltagare	
Länsanknuten kursverksamhet:	Folkdräktssömnad, vt	38	7	
	Totalt:	38	7	
Samarbete med studieförbund:	Mongoliet Filtlandet. ABF, Jakobsbergs konsthall symposium med idéby-tarkväll.	17	80	
	Remake Återbruk Lärarfortbildning v.44.	16	8	
	Totalt:	33	88	
Kurser i egen regi:	Nålbindning, 2 st	30	16	
	Returkultur (återvinn.slöjd), 2 st	32	19	
	Från änglatunt (tovning)	32	12	
	Skärsvarvning, 2 st	32	20	
	Skedtäljning	8	9	
	Täljhelg, 2 st	32	17	
	Krympburkar	8	7	
	Klippta pappersgardiner	6	5	
	Väskor nålbrev (folk.sömnad), 2 st	32	15	
	Virka muddar	11	8	
	Spetsstickning	9	7	
	Smide, 2 st	40	5	
	Luffarslöjd	12	13	
	Spånadskurs för HV-elever, 2 st	16	9	
	Returkultur lärarfortbildning	10	5	
	Virka pärlhalsband	12	7	
	Brodera med glaspärlor och band	8	10	
	Sticka mönster från Irak	8	10	
	Ull för små barn	7	4	
	Inspirationsdagar:			
	Hårdslöjdskvällar 9 st	18	44	
	Fläta gräskronor	3	12	
	Klipp till m Agneta Flock	8	10	
	Bussresa till VÄV-08	9	50	
	Totalt:		376	310

2009-03-26

Diarienummer:
KUN 2009/42

Kurstyp:	Ämne	Antal timmar	Antal deltagare
Kurser med annan samarbetspart t.ex. folkhögskola	Måla ägg: Tjeckiska ambassaden , Tjeckiska centrat, Sigtuna museer.	3	11
	Halmslöjd från Tjeckien: Tjeckiska ambassaden, Tjeckiska centrat.	8	6
	Pappersblommor från Polen: Cepelia, Polska Piastowie	6	8
	Slöjdmöte i Halm: Viltryska föreningen, Helena Sergequa	3	10
	Totalt:	20	35
Antal totalt		467	440

Annat utåtriktad verksamhet 2008

Aktivitet:	Ämne:	Antal deltagare
Föredrag/föreläsningar (egna föreläsningar):	Invigning av Roslagsmuseets textiltställning,	35
	Lidingö Trädgille Slöjden i Stockholms län,	30
	Årsmöte Linodlarföreningen, Textilier i Roslagen,	25
	Kungsholmens täljargille,	6
	Sätergläntans elever Hemslöjden i Stockholms län,	xx
	Högre hemslöjdsutbildningen, Att arbeta som konsulent,	12
	Uppsala universitet, textillär. Lin,	9
Öppet hus /slöjdcafé /prova på:	Vilunda skolan Upplands Väsby, lin,	12
	Nålbindningsjunta, Nynäshamn,	15
	VÄV 08.	tusentals
	Antal totalt:	
	Slöjdhuset	30
	Roslagsmuseet Skötsel och vård av linne	15
	Antal totalt:	